

استاد بخاری

چوند شاعری

سنڌي عوامي برقي - كتاب
Sindhi Awami e-Books

پاڙي ماڻهو: پاڙي تي جَلاد گهرايون بيٺا هن،
سورهيه ماڻهو: پيڙيون پايون، سيس سهايون بيٺا هن.

قوُرُو ماڻهو: سڀڪجهه ڦريون پوءِ به ڦرڻ لئه ڦيرا ڏين،
ڦريل ماڻهو: بيو ته چڏيو پر ديس ڦرايون بيٺا هن.

کُوڙا ماڻهو: کُوڙ نسورو، ايندڙ ويندڙ کي آچن،
سچا ماڻهو: سورهن آنا سچ لکايون بيٺا هن.

پورا ماڻهو: پيڪيون ڏيئي، سياڻن کي ٿا سمجھائ،
سياڻا ماڻهو: سڀڪجهه سمجھيون وات سبايون بيٺا هن.

بودا ماڻهو: هٿ هر قرآن، ڪچ هر ڪاتيون ۽ چاقون،
ديوليا ماڻهو: هٿ هر ڊاڪئون نيڻ وچايون بيٺا هن.

رهزن ماڻهو: بگهڙن وانگون ٿوليون ٺاهيون، روڪن راهون،
رهبر ماڻهو: هرڻين وانگر نيڻ ٿمايون بيٺا هن.

هلڪا ماڻهو: ڪرن وانگر چوت چڙهي گجكارون ڪن،
ڳورا ماڻهو: جبلن وانگر ساه سُڪايون بيٺا هن.

شاهي ماڻهو: پاڻ وڻايون، ڇا نه وجايون ويٺا هن،
شاعر ماڻهو: شان اجا ”استاد“ بچايون بيٺا هن.

سند وارن لات کا باري چڏي،
پنهنجي جيجل جي زبان جياري چڏي،
چا به ٿئي پر روشنی مرهڻي نه آ،
پنهنجي پر هن گهرن ماري چڏي.

نه ڪنهن بابوء جي بيٺک آ،
نه ڪنهن افسر جو دفتر آ،
هتي هلندي زبان منهنجي،
هي منهنجو پانهنجو گهر آ.

روپ جن جا آسمان جھڙا هئا،
نائو بي گجگوڙ وانگر پي سُئا،
واء آندا واء تي ڏڪجي پيا،
پيو پتو ڪي موسمي بادل هئا.

جو تو سان رکي سيل، پلي پيل هجي کو،
سو پيل پري پير، سندس پير چُمون ٿا.
جو تو سان رکي کوت، پلي گھوت هجي کو،
ان گھوت مٿان چوت مٿان چوت ڪريون ٿا.

کن چيو: آ آسمان ۾ ٿرٿلو.
 کن چيو: ڏرتيءَ تي آهي زلزلو.
 مون چيو اهڙي ته ڪائي ڳالهه ناه،
 بس عوامي راج جو آ فيصلو.

نه ُعهدن جو الڪو، نه ڪرسيءَ جو چسکو،
 سڌو چئي ڏيون ٿا، سياڻا نه آهيون.
 وطن کي ٻين لئه نه ِ ڪبو، نه ڏڪبو،
 فلاڻا نه آهيون، فلاڻا نه آهيون.

سچ - سورج کي ڪھڙي پروا،
 پاچولا لڙندائي رهندما.
 ساٿي ڪلندما ڪڏندما وڌندما،
 ساڙولا سڙندائي رهندما.

پي سندوءَ مان مخمور ٿيو!
 هن مستيءَ تي مغرور ٿيو!
 جي غاصب - نظرون پالن ٿا،
 تن دوڏن لئه انبور ٿيو!

ڪاميابيءَ جي مٺي ماکي چڪڻ،
 ڪجهه ڏکي آ، ڏنگ جهلهٽا تا پون.
 منزلن پاسي وڌڻ سؤکو نه آ،
 هر قدم تي ونگ ڇنٹا تا پون.

آڏو چور ته پويان پاڳيا،
 راتين پٺيان ڏينهن اچن ٿا.
 سند ته گدڙن کاديءَ ناهيءَ،
 پنهڻي تي پيا شينهن گجن ٿا.

سند جي سورن جو ڪونهي آند پاند،
 گهر بثل، وِهکيل ڏڳي، ڪمزور ڏاند.
 پوءِ به شهپر کي وٽيندي پيو چوي،
 سوڻ سان ڪرڻو اٿم جلدی پلاند!

پوک، مزدوري، هنر، ڏنڌو، پڙهو!
 رات توڙي ڏينهن مڙسيءَ سان ڪمايو دوستو!
 جهنگ ۾ پڪڙي وجو ۽ شهر کي چھتيءَ وجو،
 پنهنجي ڏرتيءَ تي قدم پنهنجا ڄمايو دوستو!

چرکي چرکي جئندا آهيون،
 مرکي مرکي مرندما آهيون.
 مرندى مرندى بچندا آهيون،
 جيئرا هاسين، جيئرا آهيون.

 کنوڻيون چمکيون انڌن لئه چا؟
 گوڙيون گجيون ٻوڙن لئه چا؟
 بي رُت مينهن واريون ڳالهيوون،
 چيڙيون - نبيريون گونگن لئه چا؟

 آء ته تو سان آهيان گڏ،
 تنهنجو هان ۽ تنهنجو هڏ.
 سڏ پڙاڏو ساڳي ڳاله آ،
 تنهنجو سڏ سو منهنجو سڏ.

 ٿي ڪ ڳاله دودي ۽ چنيسر جي،
 اجا هن جنب ۾ پيني ٻكي ناهي.
 ڏسي ڪو جاڳ واري آڳ اندر جي،
 جلون ٿا پيا اجا دونهين ڏکي ناهي.

نیٹ پتائی تنهنجی سدّ تی،
 تنهنجا ساتی جاگی پیا هن.
 مهمانن جي گوڑ ۽ تدّ تی،
 گهر جا پاتی جاگی پیا هن.

ذینهن جو تارا ڏسڻ ۽ رات جو تارا تکڻ،
 عاشقيءَ جو مشغلو، انجم شماري ٿا چون.
 شوق سان نالا لکڻ ۽ سوچ سان خانا پرڻ،
 اهم قومي مسئلو، آدم شماري ٿا چون.

وطن جي بچن لئه لچون ٿا، ڪڙهون ٿا،
 سیاست نه ڄاڻون، اڪابر نه آهيون.
 وطن جي زمين لئه جيئون ٿا، مرون ٿا،
 اسيں وات ويندڙ مسافر نه آهيون.

سجاگي آئي آهي، سند جي سُگھڙن سُچيتن ۾،
 اجهو سروچ هڪري مان سوين سروچ ٿي ويندا.
 چٽيو جو بهگطي ٻج ٻوجه جو آهي ذيانن ۾،
 سو اهڙي ريت وڌندو جو ڪطي مان ڪيچ ٿي ويندا.

جو پیر هئيو، سو پير ڪتيو،
 هي خوف به طاري رکڻو آ.
 جا وک وڌي، ڄڻ لال لڌي،
 هي جوش به جاري رکڻو آ.

خان جو گهر آه يا فوجي اڏو،
 عرش جيڏي ڪوت ۾ محلو وڏو.
 هي ته ڏس قاتل رليون، چنڙو تڏو،
 منهنجي مارُن جو آ پاڏي تي لڏو!

هalar جي هستي ڏيڪاريyo!
 مهراڻ جي مستي ڏيڪاريyo!
 جو غير اچي اپري آڏو،
 تنهن غير کي پستي ڏيڪاريyo!

پڙهيل ماڻهو پليل ماڻهوءَ کي سمجھائي،
 پڙهائيءَ جي ائين تحريك ٿي ويندي.
 برابر سند سورن ۾ ٿي چيچلانئي،
 دوا ٿيندي ته رڳ رڳ ٿيک ٿي ويندي.

سنڌ سان هر واعدو رهندو سچو،
مون مڃيو، آهيyo جوانو، جانشار.
پر سڄڻ جيڪي ڪريyo جلدي ڪريyo،
زندگيءَ تي ناهه ڪو ئي اعتبار!

جيڪو ڏارين جو محتاج،
ڪڍڻو آسو، رسم و رواج.
پنهنجا ويد ۽ پنهنجو ويچ،
پنهنجو سوچيو، پاڻ علاج.

عصوم ٻار کي بـ نـ ٿـ ٿـ مـ ڏـ يـ،
مشهور ٻـول آـهـ تـ روـئـ ٻـڻـ بنـاـ.
تو ڪـيـئـنـ سـوـچـيوـ تـ اـئـيـ حـقـ مـلـيـ وـيـيـ،
چـُـپـ چـَـاـپـ وـيـيـيـ پـاـڻـ پـتـوـڙـ، گـهـرـ ٻـناـ.

اسان جي زندگي، هڪ سونهن جو سنسار بي آهي،
اسان جي شاعري، ڪنهن پيار جو پرچار بي آهي.
اسان جي هر گھڙي تقدير جون تختيون لکي ويٺي،
اسان جي زندگي تحرير جو مينار بي آهي.

اسان کان پچی کو محبت جون گالهیون،
وطن ساٹ اندي عقیدت جون گالهیون.
سیاست جي رمزن سان پنهنجو وجي چا؟
حکومت ٿي چاڻي حکومت جون گالهیون.

اکین ساٹ جيکي نظارا ڏسون ٿا،
قلم ساٹ سو سڀ لکڻ کان مٿي آ،
کنن ساٹ جيکي فسانا ٻدون ٿا،
زبان ساٹ يارو! چوڻ کان مٿي آ.

بيا پاٹ چاڻ، اسان کي ته سڌ آ،
چوڻ ۽ ڪرڻ ۾، وڏو ڦير آهي،
زباني گھطا تا گھڻ لئه مرن پر،
اسان کي خبر آ، مئو ڪير آهي؟

خبردار ٿي پيار، سازش ٿئي ٿي!
رقيبن تي دولت جي بارش ٿئي ٿي!
ٻڌون ٿا، کرن کي کنيو آهي گجلی.
اسان جي هتن ۾ بهارش ٿئي ٿي!

هڻي ٻانهن لهرن سان ڪوئي لڙي پيو،
 ڪناري تي ڪي پيا ڏسن ”هيئن تر ني“!
 حياتيءَ كي ڀاڪر وجهي يار پنهنجا،
 ڏين تهڪ بيٺا، چون ”هيئن مڙ ني“!

يا خاموشيءَ سان عزت ڏيو،
 يا دانهن کي اجازت ڏيو،
 يا ڏاڍين کي ذرا ڏاڍيو،
 يا هيڻن کي حفاظت ڏيو!

جي ظالم ڪري ظلم وقتی کتي ٿو،
 سدا مينهن نفرت جو آن تي وسی ٿو.
 جي مظلوم اصولن تي ڪتجي مري ٿو،
 سدا مينهن محبت جو آن تي وسی ٿو.
